

הכונס פרק ששי בבא קמא

סא.

עין משפט נר מצוה

נא ב מיי פיד' מהלכות
 נקי מונן הלכה ג סמג
 עשין סט טוש"ע ח"מ סי'
 ת"ח סעי' ג ד'
 נז ב מיי סט וגרס
 נקודת עשין נתי"מ
 טוש"ע סט סעיף ד'
 נח ג מיי סט הלכה ז'
 טוש"ע סט סעיף ד'
 נט ד מיי פ"ג מהל'
 תמנת עמיס הל' ג:
 ס ה מיי סט הלכה ג:

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

רבינו הגנאל

אמר רב פפא משפת
 הקוצים ולמעלה. פירוש,
 משפת קוצים ולמעלה
 בענין גדר ארבע אמות, כך
 פיר"ח זצ"ל. אמר רב לא
 שנו אלא בקודחת אלא
 בנכפפת. פי' כגון אש
 ונקבת שורפת מלשון
 קודחת באפי. אבל אם היא
 נכפפת, כמו קופתה, ש
 שונת קולחת, ופי'
 עומדה כמו קלח של כרוב,
 נכפפת הולכת ובהא, דרך
 הרבים. מאן תנא דאמר
 פטור, אמר רבא ר' אליעזר
 היא דתנן בבבא ר' י'
 אליעזר אומר שש עשרה
 אמות כדרך רשות הרבים.
 פיר"ח זצ"ל יש מי שאומר
 שיש בה שמונה אמות, כר'
 אליעזר דאמר אם יש לו
 שש עשרה אמה כדרך
 הרבים שירליק האש
 באמצעו פטור, הגה יבוא
 לו שמונה אמות מזה הצד
 ושמונה אמות מזה הצד
 כשיעור ברייתא. ויש
 אומרים מאן תנא דתינא
 אם יפסיק דרך הרבים
 פטור, ואמר רבא ר' י'
 אליעזר היא דתני שש
 עשרה אמה כדרך הרבים.
 מאן תנא דתינא אמר רב
 יהודה אמר שמואל מקום
 שמימי גשמים שוללין. פי'
 יורדין ונקרין מלשון כי
 ישל ויתך וכתוב וגם שול
 תשולו לה. ור' יוחנן אמר
 אמת המים המחלקת שלל
 לאגפיה, פי' כשתמלא
 אמת המים תתמלאין
 גדותיה סביבותיה. אבל מי
 גשמים לא מפסקי. הנהו

ה"ג קראי למה לי ולא גרסינן תרי: מדי גמרא שלחו ליה. לא נכרך אלא ללמוד הלכה כמו ששלחו לו ומאי ולא אבה: דעבד לשם שמים. כיון דאיכא איסורא גבי איניש דעלמא: מתני' דרך הרבים. י"ו אמות ומעלות דלגלי מדבר ילפינן במסכת שבת (ד' נ"מ): **גמ' תנא דידן קא חשיב** (מלמעלה למטה שש אמות או חמש אמות או ד' אמות פטור. דס"ל עד ועד בכלל: ותנא ברא קהשיב מלמעלה למטה שפי אמות או שלש אמות חייב. ד' אמות פטור דס"ל עד ולא עד בכלל. וכולן שוין בד' אמות דפטור לתנא דידן עד ועד בכלל לתנא ברא עד ולא עד בכלל: ואפילו בששה קווצים. אפילו היתה שדה שקופלת ^ה [לשם] האור מעל לגדר מלאה קווצים שנוח האש לזכור זה ולדלג פטור: לא שנו. דפטור: אלא בקולחת. אש שקולת מתמר ועולה למעלה: **אבל נכפפת.** שהרוח מטה אותה וכופה ללדקין ומפסיקו השלשבת ודולגת לשון מורי. ליטנא אחרינא נכפפת אש נמוכה הולכת ונסרכת צעשדים וצקמסים שעל גבי קרקע הלך אפילו עברה דרך רה"ר רחב מאד חייב: **במה דברים אמורים.** דאש עברה דרך רה"ר פטור: **שולית.** לקמיה מפרש: ר"א. צמתימין (ע"י): **אריסא דלנאי.** יאור קטן שולין ממנו ומשקין שדות: **מאן דאמר נהר ממש אע"ג דליס ציה מיא.** דהואיל ורחב הוא כדרך הרבים: **מפסיקין לפאה.** להניח פאה מכל אחד ואחד: **הנחל שדה מכאן ושדה מכאן ונחל עמוק צמלנע חייב להניח פאה מכל אחד ואחד: דרך היחיד.** ארבע אמות: **שוללין.** מתקצצין כמו מן השלל של ציאים (ביצה דף ט"ז). דבר אחר לשון שלל ומלקוח (במדבר ל"ב) דבר המקובץ: **שמחלקם שלל לאגפיה.** שמשקין אותן ממנה והן עושין פירות: **באגני**

אלא למ"ד טמון באש קמביעיא ליה מאי איבעי ליה קראי אמר לך טמון וחדא מהנד קמביעיא ליה בשלמא למ"ד הני תרתי היינו דכתיב ו'לא אבה דוד לשתותם אמר כיון דאיכא איסורא לא ניהא לי אלא למ"ד טמון באש קא מבועיא ליה מכדי גמרא הוא דשלחו ליה מאי לא אבה דוד לשתותם דלא אמרינהו משמיהו אמר כך מקובלני מבית דינו של שמואל הרמתי כל המוסר עצמו למות על דברי תורה אין אומרים דבר הלכה משמו י'ויכך אותם לה' בשלמא למ"ד הני תרתי משום דעבד לשם שמים אלא למ"ד טמון באש מאי ו'ויכך אותם לה' דאמרינהו משמא דגמרא: **מתני' אעברה גדר שהוא גבוה ד' אמות או דרך הרבים או נהר פטור: גמ' והתניא עברה גדר שהוא גבוה ארבע אמות חייב אמר רב פפא** ^ה **תנא דידן קא חשיב מלמעלה למטה שש אמות פטור חמש אמות פטור עד ארבע אמות פטור תנא ברא מלמעלה למעלה קא חשיב שתי אמות חייב שלש אמות חייב עד ארבע אמות חייב אמר רבא ד' אמות שאמרו דפטור אפילו בשדה קווצים אמר רב פפא ומשפת קווצים ולמעלה ד' אמות אמר רב ילא שנו אלא בקולחת אבל בנכפפת אפילו עד מאה אמה חייב ושמואל אמר מתני' בנכפפת אבל בקולחת אפי' כל שהוא פטור תניא כוותיה דרב בר"א בקולחת אבל בנכפפת ועצים מצויין לה אפילו עד מאה מיל חייב עברה נהר או שולית שהם רחבים ח' אמות פטור: דרך הרבים: מאן תנא אמר רבא ר"א היא ^ה דתנן רבי אליעזר אומר שש עשרה אמות כדרך רה"ר (פטור): או נהר: רב אמר נהר ממש ושמואל אמר אריסא דלנאי מ"ד נהר ממש אע"ג דליכא מיא וכו"ד אריסא דלנאי אי אית ביה מיא אין אבל לית ביה מיא לא תנן התם ^ה ואלו מפסיקין לפאה הנחל והשולית ודרך היחיד ודרך הרבים מאי שולית אמר רב יהודה אמר שמואל מקום שמי גשמים שוללין שם רב ביבי א"ר יוחנן אמת המים שמחלקת שלל לאגפיה מאן דאמר מקום שמי גשמים שוללין שם כ"ש אמת המים ומאן דאמר אמת המים אבל מקום שמי גשמים שוללין שם לא מפסקי דהנהו באגני**

דברייתא מלמעלה למטה קא חשיב דענין אחר לא מפרש אלא עד ולא עד בכלל דכלל מקום ד' אמות כלמעלה מד' אמות וצמתימין לא קתני עד דבארבע אמות פטור ואפילו קתני צמתימין עד כמו צמתימין אין שייך להקשות דפשיטא דמתנימין לא מפרשא אלא מלמעלה למטה וצמתימין לא מפרשא אלא מלמעלה למטה שפי דמתנימין קתני בד' אמות פטור וצמתימין קתני חייב ואתי אי צמתימין אין עד אמתא אכטריך לשוני צמתימין מלמעלה למטה וצמתימין קתני בד' אמות דוקא כלל עד וצמתימין מפרשא צד וי"ל דכיון דלא קתני עד לא כאן ולא כאן סברה הוא דכי הוי דהך מפרשא צד הך נמי מפרשא צד ^ה: **לא שנו אלא** וגרס קאי וגרס אבל בנכפפת אפי' עד היתה אמה ולא גרס ממה מיל דמיל לא שייך בגובה ולפי הספרים דגרסי ממה מיל ז"ל דקאי אדרך רה"ר ואין נראה דהא צמון מיימי משנה דדרך הרבים ואמרינן עלה מאן תנא משמע דעד השתא לא איירי זה אע"ג דצמתימין דתניא כוותיה גרס מיל דצרוחב איירי ולא בגובה דקתני ועינים מציין לה מ"מ שפיר קאמר תניא כוותיה דצמתימין מוקמה למתנימין בקולחת: **דרך הרבים מאן תנא רבי אליעזר היא.** אמתנימין קאי והוה סתם ואח"כ מחלוקת: **מאן דאמר נהר ממש אע"ג דלית ביה מיא.** ואע"ג דנכפפת אפי' צד ממה מיל וצ"ו אמות הכא סגי צד' אמות מתוך שהנהר עמוק וגם יש בו קיריות מים שעוצרים בו תמיד: **אל' מפסיקין לפאה בו.** במסכת פאה (פ"ג מ"א) גרס בקדר המשנה דרך היחיד ואח"כ דרך הרבים ומפרש צירושלמי דמשום סיפא איכטריך למיתני דקתני הכל מפסיקין לזרעים ואינו מפסיק לאילן דקמ"ל לפילו דרך הרבים אינו מפסיק לאילנות ועוד [קא] חשיב שזלי היחיד ושבלי הרבים הקבוע צימות החמה והצימות הגשמים השתא שזלי היחיד איכטריך לאשמועינן דאע"פ שהוא קטן מדרך מפסיק מאחר שהוא קבוע ודרך היחיד איכטריך דס"ל כיון שאין קבוע לא מפסיק אע"פ שהוא רחב ושזלי הרבים איכטריך דס"ל אמינא דשזלי היחיד הוא דענין קבוע צימות החמה וצימות הגשמים אצל שזלי הרבים אע"פ שאין קבוע צימות הגשמים מפסיק קא משמע לן:

שמחלקת שלל לאגפיה. כשגדלה האמה מתמלאה מים צורות שימין ומערות שסביבותיה שמשקין בהם השדות:

(א) צ"מ נב. ע"ש,
 (ב) גי' הרמב"ם בקדומת,
 (ג) ס"א דתניא ועין רש"י,
 (ד) מהר"ש מ"ו, (ה) פאה
 פ"ג (מ"א) צ"ב. ה. ממוח
 ע"ל: מ"י פ' קדושין,
 (ו) ג"ל עליו, (ז) כפ"א:
 צמתימין, (ח) ד"ע מוספות
 חולין ג' ד"ה כפלת,

תורה אור השלם
 1. תבקעו שלשת
 הגברים
 פלשתים וישאבו מים
 מבאר בית להם אשר
 בשער ושאו וקבאו אל
 דוד ולא אבה לשתותם
 ויחך אתם לין:
 שמואל ב כג טז

מוסף רש"י
 ואלו מפסיקין לפאה.
 לתת שמי פאות (מחוות
 אש). הנחל. כגון נחל
 איתן אשר לא יעברו בו
 ולא יזרע קרקע קשה
 מלא ציורות ואבנים שאין
 ראוי לזרעה (רש"י ב"ב
 הו). והשולית. קולת
 מי גשמים (שם) ואם יש
 שם וזיעה מכאן ומכאן
 טמן פאה לכל אחד ואחד,
 דהיא שולית מפסיקה
 לה (מחוות אש). ודרך
 הרבים. ט"ו אמה (שם).